

da to tudi zadenemo. Čehov, s katerimi nas vedno strahite, se nič ne bojimo. In zakaj bi se jih bali? Ali morda mi Nemci še le 10 let živimo na Českem? Mi živimo tukaj že 1000 let, in Čehi nas niso pojedli, in tako, ako Bog hoče, tudi še dalje ostane. Da mi Nemci na Českem ne moremo sami vladati, to prav dobro vemo. Dve petini prebivalcev ne morete ukazovati trem petinam, to je še kmetu kakor solnce jasno. Ali skupaj z njimi vladati, posvetovati se in z njimi delati, kakor je nam pristojno, tega nam na Českem noben človek ne bo mogel braniti. Taka razdelitev pa vam ni po volji, ker vi ste liberalni; ali vaša liberalnost ne sega za ped od vašega nosa. Resnično liberalni možje (dr. Kronawetter, Steudel, Walterskirchen in dr.) so vam trn v peti; ti oznanjujejo enako pravico vsem, a to ni za vas. Vi hočete veliko pravic le za-se; drugi pa dobivajo le toliko pravic, kolikor je vam ljubo. Taka razdelitev vam ugaja. Zdaj pa vam še nekaj povem. Ker z „zati-ranim nemštvom“ neče prav iti, ker ima ta nesramna laž uže zelo malo vernih duš, zato se sklicujete na dobrega cesarja Jožefa. Gotovo, cesar Jožef je bil pravi nemški vladar; taki Nemci, kakor ste vi, slabo bi pri njem bili opravili. Cesar Jožef je bil, kakor znano, tudi celó oster vladar. Ako bi ta vladar zdaj iz kapucinske rakve na Dunaji vstal in videl, kako se zlorabi njegova oseba zoper lastno njegovo obitelj in zoper njegovo državo, slabo bi se godilo vam kričočem. Menite li, da bi on mirno gledal? Nikakor ne! Takrat je spadala Avstrija k Nemčiji, zato se je tako vladalo, kakor je bilo potrebno na Nemškem; zdaj je Avstrija oprta sama na-se, Avstrija je zdaj Avstrija, zato vidi vsak otrok, da se zdaj ne more več vladati tako, kakor za cesarja Jožefa. Ako bi ta vladar zdaj živel, še vso drugačno vlado bi uvedel, da stori Avstrijo za svojo Avstrijo. — Mi nemški kmetje na Českem smo dobri Nemci, in hočemo tudi na večne čase Nemci ostati; mi imamo pa tudi avstrijski čut; zato se veselimo, ako se Avstrija v notranjem krepí, ako so vsi narodi enakopravni; zato ne moremo želeči, da se v Avstriji cesarju Viljelmu v roke dela. Mi imamo našega cesarja, tega se trdno oklepamo. „Imenje in življenje za našega cesarja, imenje in življenje za domovino!“ Tako, zdaj veste vi, kako mi nemški kmetje na Českem mislimo.“

Naši dopisi.

Z Dunaja 19. avg. — Iz vseh krajev dohajajo poročila o slovesnem obhajanju včerajšnjega cesarjevega rojstnega dneva, živ dokaz priljubljenosti cesarja med vsemi narodi naše države, katere ne more kaliti ne nemška ne laška „irredenta“. Da nam Bog ohrani dobrega in modrega vladarja še mnoga leta! — Smrt hudo pobira noveji čas med državnimi poslanci; še le malo časa je, kar je umrl levičarski poslanec českega vélikega posestva, baron Ferdinand Kotz-Dobrž, grajščak iz Hlavnjovic, kot perovodja zelo znana oseba v državnem zboru; pred dvema dnevi pa je umrl ud Hohenwartovega kluba, prelat Bertold Fröschl, opat v Klosterneuburgu, 69 let star, izvoljen od vélikih posestnikov niževavstrijskih. Pokojni bil je dobro izveden v različnih gospodarskih, šolskih in cerkvenih zadevah, zelo prijaznega vedenja in stanoviten značaj. Blag mu spomin!

Iz Trsta 20. avgusta. — Naši lahoni zmeraj skrbé, da ima svet govoriti in pisati kaj o „laškem“ Trstu. Odbor za razstavo naprosil je, skrbeč za povzdigo slovesnosti pri praznovanju 100letnice in za razveseljevanje tujcev, katerih je pričakoval k tržaški razstavi, laško-

pevsko društvo, da naj bi pelo laške opere v gledišči „Polytheama Rossetti“, in odločil je odbor podvzetniku, kakor čujem, nagrade 10.000 gold. Pa kaj se zgodi? Pevsko društvo začne prepevati v zadovoljnost občinstva, toda večer pred cesarjevim rojstnim dnevom in na rojstni dan cesarjev pa ustavi svoje predstave. — Ves svet strmi nad to nesramno lahonsko demonstracijo. — Radoveden sem, ali bo odbor za razstavo našel zdravilo za tako umazano predrznost. Spominjamo se, se vé da predobro, da so v Trstu gledišča zmiraj najnesramnejše demonstrirala za „Laško“, ne da bi bila naša vlada znala nesramnežem po prstih dati, kakor zaslužijo. — Še drugo lepo novico imam naznanjati: Te dni pripeljal je Lloydov parobrod iz Benedek zaboj za neko v Trst došlo osebo, in ker se je tukajšnji policiji zdelo nekaj sumljivega, ga preišče in najde notri celo garnituro bomb in petard, zraven pa še mnogo veleizdajskih oklicev, vse očividno namenjeno za praznovanje rojstnega dne našega cesarja. Policija ima dosti opravka, pridno lovi in zapira sumljive osebe, zaprla je uže eno tiskarno. Tujcev še dosti dohaja razstavo ogledavat.

Draga nad Trstom 17. avg. Kar dopisnik 7. avg. iz Gorice poroča, to se vresničuje pri nas in po vsi Istriji. Suša je nastala velika. V malo dneh bode vse zgorelo, ker zdatnega dežja ni bilo uže od 12. jul. Sirk t. j. turšica je uže na plitvih njivah vničena, fižol zgodaj sejani so pobrali s pičlim pridelkom, kesneji bode brez zrna. Grozdje je početkom jako bogato pokazalo, zdaj je zginilo, sem ter tje bolno, osobito ono, kojega niso žvepljali. Ostalo grozdje hitro zori. Muškat in pinela sta v Beržaniji uže dozorela. Čuje se, da v 14 dneh bodo zrelo pobrali. Izvrstna kapljica bode!

Ubogo ljudstvo! preteklo leto suša, to leto nazaj! Ledú (poglaviten zaslužek) zaradi premehke zime tu ni bilo, družega ni za prodaj. Krompir, zgodnji in navadni, vsi kopljejo, češ, ako ga dež po suši namoči, bode počel gnjiti. Bog daj kmalo ali vsaj v prihodnjem letu to, da se prične delati od Trsta-Kozina Rudolfova železnica, da ubogo ljudstvo si potrebnega živeža z delom pošteno služi!

Ljudstvo tukajšnje ljuto obsoja lahonsko predrznost v Trstu, ker so petardo hitili med ude veteranskega društva 2. dné t. m.

O novem visokoč. premiloštlj. tržaškem škofu dr. Glavini se čuje, da dan za dnevom starešine in župani iz dežele dohajajo proseči ga duhovnikov. Visokocenjeni vladika jih resnično prijazno sprejema, ter se po očetovsko z njimi pomenjuje in obeta po zmožnosti jih uslišati; ako ne zdaj, bode v malih letih njih srčne želje spolnil. Bog ohrani nam mnogaja leta jako priljubljenega in preblagega vikšega pastirja!

Z Gorice 21. avg. (Raznoterosti.) Dne 15., 16., 19. in 21. t. m. smo dobili dober miren dež, kateri nam je naša izsušena polja prilično dobro namočil in so si vsled tega ajda, brzote, zelje, repa, éinkvantin itd. zopet dobro opomogli in upamo še na dobre pridelke, ako nam Bog dá ugodno jesen. Tudi travniki so dobro ozeleneli in bodemo še dobro košnjo za otavo imeli.

Kako daleč uže laška impertinentna „irredenta“ sega, nam priča ta dogodba. Na Berbani poleg stare Akvileje je božja pot, kamor prilično veliko pobožnega ljudstva dohaja; tam je nek nesramen „irredentar“ podaril cerkvi zeó lepe voščene sveče. Ko je duhoven te krasne sveče v roko vzel, so se mu čudno težke zdele, zavoljo tega eno prereže in najde v nji sam dinamit! Samo slučaj in božji previdnosti se je zahvaliti, da je duhoven svečo v roke vzel, ker, ako bi tega ne bil storil, bi bil cerkvenik sveče na svečnjake na-

taknil in pred oltar postavil. Kaka nesreča bi se bila lahko dogodila, si lahko vsak sam misli. *)

Kar je goriški mestni zastop (municipium) popolnem sramotno na kant prišel, kakor kak slab kmet, kateremu sodnija gospodarstvo odvzame in ga dá pod nadzorstvom sodnije njegovi ženi, ravno tako je ž njim, ker mora tudi proračun in vse račune deželni odboru na odobrenje predlagati, mestne zaloge pa deželni vladi.

Mestni tajnik (famosni Favetti) je pri državnem odvetniku v preiskavi zavoljo kriminalnih prestopkov ter bi moral biti na vsak način tako dolgo suspendiran od svoje službe, dokler njegova preiskava ni gotova; ali on je še vedno mestni tajnik, kakor vaš Pirker šolski nadzornik. — Imamo tudi novega župana z imenom dr. Mavrovich, ki je bil celih 30 let mestni zastopnik in v tem vsem času trobil v en rog z mestno „irredento“ in se ni nikdar uprl temu slabemu gospodarstvu; in zdaj tak človek, ki ima že čez 70 let, hoče mestno gospodarstvo pri starih mestnih volkovih zboljšati! Za tega moža bi bilo najbolje, ako ima gorenjsko peč, da bi se pri njej grel in županovo mesto, ako uže vsa „irredenta“ nima sposobnega človeka za župana, dal kakemu c. k. komisarju, to je, da bi sl. c. k. vlada to gnjezdo „irredente“ razpustila in vse gospodarstvo v svoje roke vzela. Ko bi se „irredenti“ denar iz rok vzel, potem se ona ravno tako pogubi, kakor letna rosa, ko gorko solnce pride.

Iz Adlešič v Beli Krajni 18. avgusta. — Sprejmite, drage „Novice“, nekoliko vrstic od našega kraja. Letina jako lepo kaže, posebno pa debelača, grozdja dosti, samo jako je bolno; vreme prav ugodno, samo straši nas zmerom. Sadja dosti, ravno tako sliv in jabelk, hrušek, da se veje lomijo, na nekaterih krajih pa nič. — Za novce je velika sila pri nas, prodati nimamo kaj, zaslužka nikakega ni, davkarja nas zmirom pritiska, vsaki kvartal je oni z rudečo kapo pri hiši; posebno letos se težko davek plača, ni ga v naši fari, ki ni moral debelke kupovati. Živina je tako po ceni, da, ako kmet prodá par volov, s tem še ne more davka plačati, kako obuvalo in opravo! Dosti ljudi poznam pri nas, ki so bili tako gladni, da niso mogli delati; kar je po navadi en dan delal, je moral delati tri dni, pa zavoljo pomanjkanja hrane. ali naši davko-tirjalci tega ne pomislijo, ampak valje zarubijo, kar pri hiši dobijo. Neka ženska ni mogla plačati za prvi kvartal davka, zarubili so ji ovce in dvakrat prišli prodajat; koliko je to stroškov! — Pred nekimi dnevi je blizu nas toča potokla en kos kuničke fare na Hrvaškem pa kos Marijindola tako, da peresca ni ostalo na trti in na drevji; k sreči ni na široko.

Iz Gorjan 13. avg. — V navzočnosti mnogih častiteljev pokojnega našega pisatelja in dobrotnika naše občine, gosp. Mateja Tonejca, odkril se je na tukajšnjem pokopališču nagrobni spominek in spominska plošča vzdana v njegovo rojstno hišo. Pri svečanosti bilo je navzočega tudi mnogo domačega ljudstva, katero bo rajnkemu vedno ohranilo hvaležen spominj, ker rajniki tudi na tujem pozabil ni svojih sorodnikov in ne rojstnega kraja svojega, — pravi dobrotnik svojih rojakov postal pa je s tem, da je vpeljal pri nas izdelavanje čipk (ščip) in je tudi do svoje smrti spretno vedel posredovati, da so se dobro spečale. Pisateljski spominj si je pa postavil ranjki sam manj minljiv, kakor sta danes odkrita kamnita spominjka.

Iz Krškega dne 20. avgusta. (*Toča in smrt.*) Upanje na dobro letino uničila nam je grozna toča, katera je

*) Prav enako se je, kakor zvemo ravnokar, tudi na Brezji na Gorenjskem zgodilo. Vred.

pred dvema dnevi občine Nemška gora, Drenovce, Križe, Senože, Brezje in Brezovško goro popolnem vničila. Trta, tako lepa in bogata, kakor redko kdaj, uničena je čisto. — Pa tudi na občinsko-narodnem polji zadela nas je huda, huda nesreča: naš občeljubljeni odvetnik dr. K. Koceli, ki je sicer uže dolgo hiral, on, ki je z gosp. V. Pfeifer-jem skupaj Krško zopet oživil za naš narod, bil je danes položen v hladni grob, še le 37 let star. — Milo žaluje na njegovem grobu vsa domovina!

Iz Borovnice dné 21. avgusta. (*Posnemanja vredno.*) Minulo je uže 3 mesece, kar sem si ogledal gospoda G. Jelovška na Vrhniki veliki in prav dobro na novo narejeni sadni vrt v prav lepi legi. Nasajena so okoli in okoli griča prav lepa sadna drevesa, jabelka, hruške in češplje, vseh nad 600 in vse lepo v verste, tako da človeka, kateri je za napredek in blagostanje kaj vnet, mora to na veselje spraviti, da začne tudi sadno drevje zasajati. Toraj možje zemljiščni posestniki, na noge, poprimite se bolj sadjereje, posnemajte g. Jelovška, ogledite po svojih zemljiščih, kje je kaj prostora brez škode za sadno drevje, in zasadite ga kolikor mogoče! Z Božjo pomočjo ne bode vam treba dolgo čakati povračila za vaš trud, in tudi vaši potomci se vas bodo hvaležno spominjali; spodbadalo jih bode, enako vam se pridno vkvarjati sé sadjerejo! Možje, ne držite rok križem, poprimite se sadjereje, kajti sadno drevje ne donaša samo sadja, ono dá tudi za nastélj potrebnega listja in drv; in kmalu bode te prepričani, da niste delali zastonj, vaš trud bo stotero poplačan. Toraj na delo! Pribislav.

Iz Ljubljane. — Pretekli — cesarjev teden — praznovalo je vsako avstrijsko mesto in mestice, vsak trg in vsaka vas veseli praznik rojstnega dne našega presvitlega cesarja, našega ljubljene, pravičnega in dobrotljivega vladarja. Vsa srca zvestih Avstrijanov — vsi Slovenci brez izjeme — pošiljali smo prošnje do neba: Bog ohrani nam cesarja! — Ljubljana je razun družih rednih svečanosti na cesarjev rojstni dan nasitila v ljudski kuhinji 500 ubogih. — Poletni gostje na blejskem jezeru napravili so nenavadno velike svečanosti, tombolo v dobrodelne namene, zvečer krese in razsvitljavo jezera in vseh vil; potem sijajni ples pri Malnarji. Navzoča sta bila med družimi odličnimi gosti tudi gospod deželni predsednik Andrej Winkler in deželni glavar grof Gustav Thurn.

— (*Volitev deželnega poslanca v ljubljansko-vrhniskem okraju*) na mesto umrlega dr. Jan. Bleiweis-a vršila se je včeraj sijajno. Izvoljen je dr. Karol Bleiweis-Trsteniški s 73 glasovi, 74. glas zavrgel je po „nepremišljenosti“ Češnovar z Dobrove, glasujoč za gosp. Fr. Kotnika. Čestitamo vrlim narodnim volilcem; izvoljencu pa iz vsega srca želimo, da bi bil ves sin svojega očeta in da nam ga Bog tudi toliko let ohrani, kakor pokojnega našega vodjo.

— Na Muljavi pri Zatičini se je 15. t. m. slovesno odkril spominek, vzdani v Jurčičevo rojstno hišo v navzočnosti velike množice, ljubljanskega „Sokol“ in mnogih odličnih gostov. — Vsa svečanost vršila se je sijajno in primerno velikim zaslugam, ki jih ima pokojni Jurčič za naše slovstvo.

— (*50 let bo preteklo dne 30. avgusta t. l.*), odkar je vstopil v tiskarno J. Blasnikovo kot tiskar pri stroji gosp. Matija Kateržavek, rojen dne 10. februarja 1811. v Lovnovicah, grajščini praškega nadškofa. Neprenehoma in zvesto služi tedaj petdeset let eni hiši in je — prav redno živeč — akoravno prileten, še zmiraj zdrav in krepak. Tiskarna J. Blasnikovih naslednikov ima pa še dva druga veterana v svoji službi: gosp. Ferd. Pevca, kamnotiskarja, kateri bo spolnil to jesen 32 let, in stavca gosp. Al. Majerja,

kateri bo letos septembra meseca spolnil 25 let službovanja v Blasnikovi tiskarni, in kar je še posebno zanimivo, nepretrgoma pri enem poslu — pri stavljenji „Novic“.

— (*Vipavska dolina*) izgubila je zopet dva vrta dušna pastirja in domovini zvesta sinova: prečastita gosпода Jakoba Koširja šentvidskega vikarja v pokoji in kurata budanjskega Janeza Janšo. Prvi porodil se je v Kamniku 18. julija l. 1808.; v duhovnika posvečen 26. julija 1832., tedaj letos zlatomašnik. Drugi pa zagledal je dan v Horjulu 22. oktobra l. 1832., v mašnika posvečen 29. julija l. 1860. Večni oče dodeli naj jima večno luč, med nami pa ostaneta naj v večnem spominu.

— (*Zlata maša*.) Pretekli praznik M. D. Vnebovzetja je obhajal v Trebnjem svojo zlato mašo tamošnji dekan preč. gosp. Janez Kovačič. Vas Trebanska bila je praznično ozaljšana, kakor se o taki priliki sme pričakovati, pa tudi druge vasi ob cesti — vse je pričalo spoštovanje, katerega preč. dekan po svoji fari in dekani vživa, ker ljudstvo in duhovščina dekanije je ta slavni dan v Trebnje hitela. Pri altarji je bilo čez 30 duhovnikov od bližnjih in daljnih krajev; pri slavnostnem obedu menda čez 50 odličnih oseb. Zlatomašnik so še dokaj krepki. Na mnogaja leta!

— (*Vipavska čitalnica*) priredi 8. septembra slavnost v „Spomin dr. J. Bleiweisa viteza Trsteniškega“. Pravo! Sporeda pričakujemo.

Konjerejem na znanje!

Cesarske premije v cekinih in srebernih medalijah delile se bodo letos:

V Ribnici za okraj kočevski dne 4. septembra.

V Šentjerneji za krški, novomeški in črnomaljski okraj dne 6. septembra.

Na Vrhniki za litijski, ljubljanski, logaški, postojnski okraj in ljubljansko mesto dne 9. septembra.

V Kranji za kranjski, radoljski in kamniški okraj dne 12. septembra.

V vsaki konkurzni postaji se začne delitev premij ob imenovanih dnevih ob 9. uri predpoldne.

Darila spoznavala se bodo za a) kobile z žebetom, b) za mlade kobile in c) za žebice.

Posestniki triletnih, za pleme sposobnih žebcev se pozivajo, da naj jih o priliki premiranja pripeljejo pred komisijo v ta namen, da se zapišejo, ker bi se utegnili pozneje kupiti.

Premijska komisija ima tudi pravico, sl. c. kr. ministerstvu za poljedelstvo nasvetovati licencirane privatne žebce za podporšino.

Po razglasu c. kr. deželne vlade kranjske od dne 11. junija 1882. št. 4980.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. Pogreb prelata Fröschel-a v Klosterneuburg-u, v Linc sklican shod najnoveje nemške ljudske stranke po okusu viteza Schönerer-ja in odhod grofa Taaffe-a v Trst so pomenljivejši dogodbe zadnjih dni. Z državnim poslancem Fröschel-nom zgubila je desnica državnega zbora zvestega in spretnega tovarša. — Nemški ljudski shod pa je bil preklican — nekateri trdijo, da zato, ker se je dr. Aschenbrenner, svak Schönerer-jev, te dni na Dunaji vstrelil, — drugi pa

trdijo, da zato, ker so se pajdaši Schönerer-jevi začeli kujati, nezadovoljni z najnovejšo premesenim programom nemškega irredentovca. — Odhod Taaffe-ov v Trst smatrajo tukajšnji krogi za prvi korak pri potrebnih naredbah zoper lahone v Trstu. Da se Taaffe osebno poduči o tržaških razmerah, je prav, napak pa bi bilo, ako bi — s preziranjem Slovencev — hotel se opirati v Trstu na umetno gojeno rastlino tamošnjega nemškega veteranskega društva. Kdor hoče naše Primorsko postaviti na trdo in stalno podlago, ta mora delati in računati v tamošnjimi naravnimi faktorji, tedaj v prvi vrsti s Slovenci!

Z Trsta. — Dne 21. prišel je k nam precéj nena doma ministerski predsednik grof Taaffe, ogledal si je razstavo spremljan po namestniku Pretis-u, razgovarjal se z različnimi osebami, zvečer pa se s ponočnim nagličem zopet vrnil na Dunaj.

Iz Pešta. — Brambovski minister Szende je umrl, vladi in sorodnikom umrlega došlo je milovanje cesarjevo in cislajtanske vlade. — Tukajšnji list „P. Lloyd“, kateri povsod najde panslavizem, tudi tam, kjer ga ni, vé poročati, da so v neki hiši v Klinovcu našli zdaj prave niti, s katerimi je bila osnovana hercegovinska ustaja, iz katere je razvidno, da je upor osnoval velikosrbski komité v Belemgradu in slovanski podporni komité v Moskvi skupno s prvim vojvodo črnogorskim.

Z Bosne. — „Katolicka Dalmacija“ piše: Nabira vojakov v okraji Mostar je izvršena. Katoliki so se izvrstno obnašali. Več nego 600 mladenčev je prišlo z narodnimi zastavami in z godbo v mesto, spremljali so jih stariši in župniki. Nabira je trajala 3 dni. Potrdili so 37 katolikov, 20 nezedinjenih Grkov in Turkov. Ko je komisija klicala nekaj starovercev, odgovorili so župani: Ni jih, pobegnili so.

Cetinje. — Knez črnogorski odpotuje te dni čez Dunaj v Petrograd.

Egipt. — Nov kedivov ukaz naroča tamošnjim oblastnikom, slušati angleškega poveljnika Wolseley-a. Angleška vojska zasedla je sueški kanal, vsled vhoda angleških vojnih bark, ustavljen je začasno promet po kanalu. Oddelek angleških pomorskih pešcev odpeljal se je po kanalu do Chalonif-a, kjer so zadeli na suho stopivši na 600 dobro utrjenih sovražnikov; koj jih napadejo, vjamejo jih 45 in 1 top vzamejo. — Angleži sami zgubili so samo 4 vojake, Arabci imajo neki 100 mrtvih in ranjenih. — Telegram generala Wolsely-a od 21. dne t. m. naznanja, da so se Angleži pri Ismaili nekaj sprijeli s sovražnikom. Angleško brodovje bombardiralo je Nefische, pozneji telegram pa uže poroča, da so Angleži Nefische brez boja zasedli. — Poveljnik angleške indijske vojske general Macpherson je v Suez došel dne 21. zjutraj. — Vojska angleško-egipčanska se bo po vsem tem še le zdaj zares pričela. Kdaj in kako bo končana, je težko uganiti; samo eno se bolj in bolj kaže, da Angleška zasedenega Egipta ne bo rada izpustila, ali celó ne več.

Žitna cena

v Ljubljani 16. avgusta 1882.

Hektoliter: pšenice domače 7 gold. 80 kr. — banaške 9 gold. 97 kr. — turšice 6 gold. 80 kr. — soršice 6 gold. 70 kr. — rži 5 gold. 53 kr. — ječmena 4 gold. 71 kr. — prosa 5 gold. 53 kr. — ajde 5 gold. 53 kr. — ovsa 2 gold. 91 kr. — Krompir 3 gold. 3 kr. 100 kilogramov.